

پانتایی و ژینگه‌ی پرووتبونه‌وه، وهک ئه‌وه‌ی مرۆژتیک ده‌یه‌وێت، گوزاره له شوێنیکێ نادیار ده‌کات، شوێنیکێ ئالۆز و داخراو و چه‌قبه‌ستوو، جیگایه‌ک ده‌کریت به‌ندیخانه‌یه‌کی کاتی، یان زیندانیک بیت، له‌وانه‌یشه پانتاییه‌ک بیت بۆ ئه‌شکه‌نجه‌دانی که‌سانیک، که به زۆر ده‌برینه ئه‌وێ. وهک پیشتر گوتم، مرۆژتیک هه‌ر له سه‌ره‌تاوه شوێن ده‌کات به‌ مۆته‌که‌یه‌کی ترسناک، یان به پانتاییه‌کی داخراوی مۆته‌که‌یه‌کی سامناک، که په‌نگه‌ ته‌نیا له زه‌ین و ئه‌ندیشه‌ی دوو که‌سایه‌تییه‌که‌دا بوونی هه‌بیت. لیته‌وه ده‌چمه‌ ناو باسی سینییۆگرافیای نمایشی پرووتبونه‌وه.

به‌ر له هه‌موو شتیکی ده‌مه‌وێت ئاماژه به‌وه بکه‌م، که ئه‌مه یه‌که‌م جار بوو خۆم به‌ته‌واوه‌تی نه‌خشه‌ی سینییۆگرافیای نمایشیکم بکیشم، پاشتریش له‌گه‌ڵ ئه‌ندامانی تیپ جیبه‌جی بکه‌ین، فۆرم و پانتایی شانۆکه، شانۆی (فۆرتیاتر) له ستۆکه‌هۆلم، رۆلیکی به‌ره‌تی له نه‌خشه‌ی سینییۆگرافیاکه‌دا هه‌بوو، ئه‌و شانۆیه‌ پرووبه‌ریکی بێ سه‌کۆیه، له به‌ره‌تدا شانۆیه‌که‌ بۆ نمایشی شانۆیی مندالان، پیش پرووتبونه‌وه شانۆیی گه‌لاوێژ و گورگمان له‌وێ نمایش کرد، پاشتر باس له‌و به‌ره‌مه‌ی تیپی ئارارات ده‌که‌م، شانۆی فۆرتیاتر شانۆیه‌کی بچووکه، به‌لام تا بلایی له بار و گونجاوه بۆ شانۆیی یه‌ک په‌رده‌یی له چه‌شنی پرووتبونه‌وه. پانتایی شانۆکه کراوه‌یه، به‌بێ هیج سه‌کۆیه‌ک، یان شانۆیه‌کی به‌رز، ئه‌وه‌ی هه‌یه پانتاییه‌که، له به‌رانبه‌ردا شوێنی دانیه‌شتنی بینه‌رانه که له شیوه‌ی په‌یژه (مدرج) دایه، ده‌بوايه له چوارچێوه‌ی بچووکی ئه‌م پانتاییه‌ ته‌سکه‌دا، ئه‌و شوێنه‌ بخولقیین، که هیما‌ی مۆته‌که و جیهانیکی داخراوی ترسناکه.

یه‌که‌م جارم بوو، بیه‌ر له‌و جووره‌ شانۆیه‌ بکه‌مه‌وه که

شانۆی کوردی له هه‌نده‌ران «تیپی شانۆی ئارارات.. ئه‌زموون و میتود و ئیستیتیکا»

د. فازل جاف
(سۆید)

دیهنیک له شانۆیی «رووتبونهوه»

هه مان ژووردا بن، دروست وهک به شیتیک بن له نمایشه که و
 ئه وانیش گيرۆدهی هه مان چاره نووسی دوو که سه که
 بووبن.

ههر دوو ده رگا که، ئه وانیهی که دهستی لیوه دیته ده ر
 به پیتی ئه وهی مرۆژتیک له پینماییه کانیدا باسیان لیوه
 ده کات، له بنی بنه وه بوون، دیواره کانی بنه وه، به
 لاپه ره ی رۆژنامه دا پۆشران، وهک هیمایه ک بۆ ره هندی
 سیاسی و ده سه لاتی سیاسی.

ده توانم بلیم بۆ یه که م جارم بوو کار له سه ر پانتایی
 به تال بکه م، جگه له دوو ته خستی بچووک، هیچ جوژه
 که لویه ل و دیکۆرتیکمان له سه ر شانۆدا به کار نه هینا،
 ته نانه ت به کارهینانی ئه و دوو ته خسته له هه ندیک شوینی
 پتویستدا نه بیته، به کار نه ده بران، راسته له (گیژهن) دا تا
 پاده یه کی زۆر په نام برده بهر چه مکی پانتایی به تال،
 به لام هینشتا رووبه ری نمایشه که به ئه ندازه ی رووتبونه وه
 به تال نه بوو، له (گیژهن) دا قه واره ی پاپۆره که هیمایه کی
 بنیادگه ر یانه ی ده به خشی، ئه مه ییش شانۆکه ی کردبوو به
 دوو به شه وه، یه کیتکیان به رز و ئه و ی دیکه یان نزم، ئه م
 رووبه ره بۆ جووله ی ئه کته ره کان و ناوه رۆکی بابه تی
 گیژهن باشت ده گونجا، به هه مان شتوه پیم وابوو پانتایی
 به تال، به که مترین دیکۆر و که رسته ی سه ر شانۆ، ته نیا
 به کار بردنی رووبه رتیک ساده، باشت هیمای ژینگه یه کی
 نادیار و ئالۆزی له رووتبونه وه دا به رجه سته ده کرد، دیاره
 په نگی ره ش و خۆله میشین و سپی له گه ل تیشکی
 ساردا، باشت هه سته مۆته که و که شیتیک خه مناکی
 ده به خشی.

ئه م دوو په نگه، ره ش و خۆله میشی به سه ر شانۆکه دا
 زالبسون، ته نیا یه ک دوو ورده کاری نه بیته، وهک بۆ
 نمونه بۆ بنیباختیک سوور و نامیلکه یه کی سوور بۆ
 کاره کته ری یه که م (کورده گه لالی) که پۆلی
 رۆش بیریکی مارکسی دیماگۆگی دۆگما و هه له وه ر، له
 چه شنی مارکسیسته کانی حه فتا کانی له مه ر خۆمان، ده نا
 هیچ په نگیکیک دیکه نه هاته به کارهینان. ئه م دوو په نگه
 تا دیمه نی کۆتایی به سه ر نمایشه که دا زال بوون، له
 کۆتایییدا که هه ر دوو که سایه تیه که خۆیان رووت
 ده که نه وه، فانیله و ده رپیتی سپییان له به ره، ئه مه ش
 هیمایه که بۆ ملکه چی و ته سلیم بوون.

په نگی ره ش و خۆله میشی، بۆ جلویه رگی هه ر دوو
 کاره کته ره که به کارهینرا، پیم وابوو بۆ ژینگه ی
 مۆته که ئاسای نمایشه که، هه لبه ته به یارمه تی رووناکی،

به شی هه ره گه وه ی سه کۆکه ی دیته ناو بینه رانه وه، ئه م
 جوژه شانۆیه پیتی ده گوتریت شانۆی ده ره په ریو، واته
 به شیتیک که می، چواریه کی سه کۆکه، بۆ ناوه وه یه،
 به شه که ی دیکه ی، سێ له سه ر چواری هاتۆته ناو
 خه لکه که وه، واته بینه ران له سێ لایه نی شانۆکه وه
 داده نیشن و ته ماشای نمایش ده که ن، ئه م فۆرمه ی نمایش،
 به پیتی ئه زموونی خۆم وهک ریژیسۆر، بۆ زۆرینه ی
 شانۆنامه کان ده ست ده دن، له م جوژه شانۆیه دا پتوه ندی
 نمایش به بینه رانه وه پته و و به جوژه، هه ر بۆیه شانۆی
 گلۆپی شه کسپیری له سه ر ده می شانۆی ئیلیزه بیسیدا ئه م
 شتوازه ی هه بوو، به لام ئه م شانۆیه وا ده خوازیت که
 دیکۆر و که لویه لی سه ر شانۆکه که م بن، بۆیه بایه خدان
 به پتگه ی جه سته یی و ئاماژه کان و جووله ی ئه کته ران
 مه رچیک بینه ره تیه، به واته یه کی تر، چه ند بایه خ به
 پانتایی به تال بدیت، ئه وه نه ده باشت و گونجاوتره،
 منیش ده مویست واکه م، هه ر بۆیه دیکۆره که مان بریتی
 بوو له شانۆیه کی ده ره په ریو بۆ ناو بینه ران، چوار ده وری
 شانۆکه به چه ند گوریسیک هه لچنرابوو، ئه و جا بۆ ئه وه ی
 بینه ران به بی به ره سته ئه کته ره کان بیین، ده بویه
 پانتایی نیوان گوریسه کان گه لیک به رین بن، هه ر به و
 شتویه ش جیه جی کران، بۆیه گوریسه کان، که
 به شتویه کی ستوونی له نیوان لیواری شانۆکه و
 بنیچه که توند کرابوون، وهک ئه وه ی ژووری رووداوه کان
 له ناو قه فه زیک، یان ژووریک داخراودا بیت،
 ئه ندیشه ی ئه و یان له لای بینه ران ده به خشی، وهک بلتی
 ئه و شوینه جیگایه کی ئالۆز و نادیار بیت، یان مانایه کی
 کۆنکریت نه به خشیت، بینه رانیش له هه ر سێ لاه، زۆر
 له نزیکه وه داده نیشن، وهک ئه وه ی ئه وانیش له ناو

دیمیتیک له شاتویی «رووتبونهوه»

هه نديک کهس بۆ کورتکردنهوه به نمايشه کهيان ده گوت
نمايشی دهست، بۆ يه کهم جار بوو، کاره کتهرتیک له
شپوهی ماریونیت، به کار بهیتم، ئەم ئەزمونه م پاشتر له
شانۆنامهی دوو پیغه مبهردا دووباره کردهوه.

هەرچی جانتاکانه، وهک دوو ئیکسسواری سه رهکی،
له زۆر شویتدا هیمابه خش بوون و مانای جباو زیان
ده گه یاند، به لام گرینگترینیان نه وه بوو که له کو تايیدا
به دهر ده کهوت، کاتێ ههردوو پیاوه که، به چاو
به ستراوه یی دهست له هه موو شتیک هه لده گرن، هه موو
شتیک فه رامۆش ده کهن، نرخ و به ها بۆ هه یچ شتیک
دانانین، ته نیا بۆ جه نتاکیان نه بیته، ههردووکیان له
تاریکیدا که بهر پیتی خو یان نابین، خه می هه یچ
شتیکیان نییه، خه می جانتاکیان نه بیته، ههردوو
ده لێن: کوا جه نتاکه م، هاو پتی جانتاکه م، باش بوو، من
ئه وهی خۆم دۆزی به وه. ههردوو دهست به که له پچه وه
جانتاکیان ده دۆزنه وه، نه و جا بۆ یان هه یه و مۆله تیان
ده دن برۆن، واته ئازادی به دهستی که له پچه کرا وه،
ئیس ته ئیدی هه موو شتیکیان لێ زه وت کرا وه،
جانتاکیان نه بیته.

به ره له رووتبونه وه، نمايشی (پردی ئارتا) ی لێ
دهرچیت، مۆسیقا و کاریگه ریتی دهنگ و مۆسیقا م
هه رگیز به و شپوه کاریگه ره به کار نه بردبوو، هه ره که سیک
له (یوتوب) دا بگه ریته وه بۆ سه ره نمايشه که، ده زانیت
به کارهینانی مۆسیقا و کاریگه ریتی دهنگ له
رووتبونه وه دا چ رۆلێکی له نمايشه که دا بینوه، کور دۆ
گه لالی که نه رکێ مۆسیقای نمايشه که ی گرتبو وه نه ستۆ
هه ولی دا بوو، نه و کاریگه ریتی به تاي به تی له و دیمه نانه دا
نمايش بکات که پیشبینی پیشهاتیکێ ترسناکیان لێ
ده کری، کاتێ که ههردوو که سه که مه ترسیی نه وه دا یان
ده گریته، که دۆخه که تا دیت خراپتر بیته و ئیدی
چاره نووسیکی تال چاره وروانیان ده کات، بۆ به مۆسیقای
رووتبونه، به گشتی وهک زهنگی ئاگادار کردنه وه، یان
وهک نه لارمیک دووباره ده بو وه وه، به تاي به تی له و
شوینانه ی که دهستی تیدا به دهرده کهوت، مه به ستیش
نه وه بوو له ریگه ی نه و زهنگانه وه، بینه ر ئاگادار بیته وه و
پیشبینی نه وه بکات که دهست دیسانه وه دهرده که ویت،
هه مدیس په یام و فه رماتیکی نوپی ترسناکی پتییه، که
چاره نووسی ههردوو که سه که به ره وه هه لده ئیر ده بات.
له لایه کی دیکه وه، مۆسیقا که جه مال نیزامه ددین له
کاتی نمايشدا جیبه جیکار ی بوو، له میانی پرۆسه ی

باشتر ده گونجا.

فه رمان جاف نه خشه ی رووناکی به که ی جیبه جی کرد،
ئه م کاره ی پاش نه زمونی نمايشی گه لا ویتز و گورگ،
دو وه نه زمونی بوو که خۆی به ته نیا، به بی یارمه تی
پسپۆرێکی رووناکی، نه خشه ی رووناکی نمايشه که
جیبه جی بکات. تیشکی شین و سوور و هه نديک
جاریش په نابردنه بهر تاریکی بۆ بهر جه سته کردنی
که شتیک مۆته که دار به کار بردبوو، تاریکی له هه نديک
دیمه ندا گرینگ بوو، له و دیمه نانه ی که دهستی تیدا نمايش
ده کرا، فه رمان جاف په رنگی سووری به کار هینابوو، نه مه
هیمایه ک بوو بۆ ده سه لاتی خویناوی و زه بر به دهستی
دهست.

کاری جیبه جی کردنی سینئوگرافیا که گروو پیک که
بریتی بوو له فه خره ددین تا هیر و عه بدوله هاب عه لی و
نه وزاد جاف و جه مال نیزامه ددین، ده ستو بردانه و به
هه ره وه زی جیبه جی یان کرد. ئیس ته ایشی له گه لدا بیت پیتم
وا به که نه خشه ی سینئوگرافیا ی رووتبونه وه تارا ده به کی
باش بۆ نمايشه که گونجا بوو، خو نه گه ر ها ربکاری
سینئوگرافیکێ پسپۆری له گه لدا بوایه، په نگه باشتر
بوایه، به لام له و بارودۆخه دا، له بهر باری دارایی تیپ،
نه مانده توانی کاره که به سینئوگرافیکێ پیشه مه ند
بسپیرین.

دهست و جانتا ده ستیبه کانی ههردوو که سایه تیبه کان،
له شپوه ی جانتای دیپلۆماسی، گرینگترین دوو
ئیکسسواری نمايشه که بوون، به تاي به تی دهست، که
راستی به که ی ده کریته حیسایی که سایه تیبه کی زیندووی
بۆ بکه یین، که سایه تی سییه م، که سایه تیبه ک که پر یار
له سه ره ههردوو که سایه تیبه که ده دات، به نه ندازه یه ک

به‌رحه‌سته‌گردندا یارمه‌تی نه‌کته‌ره‌کانی ده‌دا.

نواندن له‌رووتبونه‌وه‌دا

شی‌وازی نواندن له‌رووتبونه‌وه‌دا ته‌واو‌کهری‌ته‌و شی‌وازه‌یه‌که‌له‌(گیتژهن)‌دا‌نمایش‌کرا،‌راستی‌یه‌که‌ی‌گیتژهن‌وه‌ک‌پیش‌تریش‌ئاماژهم‌بو‌کرد،‌بو‌من‌وه‌ک‌ریژیسور،‌سهره‌تای‌دۆزینه‌وه‌ی‌ستیلیتک‌بو،‌ستیلیتک‌له‌شانۆی‌مه‌رحه‌کی‌و‌شی‌وازه‌کی‌که‌زه‌ینی‌خۆم‌ده‌گوشم‌و‌ده‌گه‌ریمه‌وه‌بو‌ته‌و‌سهرده‌مه،‌خۆم‌به‌خۆم‌ده‌لیم:‌چۆن‌و‌به‌چی‌رینگایه‌ک‌په‌یم‌به‌و‌شی‌وازه‌برد،‌منی‌ک‌که‌زانیا‌ریه‌کی‌سهره‌تایی،‌گه‌لی‌سهره‌تاییم‌له‌رپیازی‌می‌بهرهل‌دا‌هه‌بوو؟‌چۆن‌په‌یم‌به‌و‌شی‌وازه‌ی‌گیتژهن‌و‌رووتبونه‌وه‌برد،‌له‌و‌قوناغه‌که‌هیش‌تا‌له‌ته‌وروپادا‌ده‌ستم‌به‌خویندن‌نه‌کردبوو،‌چۆن‌توانی‌مان‌مرۆژتیک‌به‌و‌شی‌وه‌یه‌نمایش‌بکه‌ین؟‌ئه‌مه‌بو‌من‌هه‌میشه‌جی‌گه‌ی‌پرسیار‌بووه.

دیاره‌منیش‌و‌ئه‌کته‌ره‌کانیش‌له‌(گیتژهن)‌ه‌وه‌ته‌و‌زمانه‌مه‌رحه‌کی‌یه‌شی‌وازه‌کی‌یه‌مان‌دۆزبووه‌وه،‌که‌پیمان‌وابوو‌دروست‌له‌گه‌ل‌جیهانی‌مرۆژتیک‌دا‌ده‌گونجا.‌له‌پروژه‌کاندا‌ده‌مویست‌ئه‌کته‌ره‌کان‌نمایشی‌واقعی‌ئانه‌ی‌خۆیان‌به‌فۆرمی‌پلاستیکیان‌(جه‌سته‌یی)‌ه‌وه‌متوربه‌بکه‌ن،‌واته‌فۆرمی‌کی‌شانۆییانه‌به‌و‌شی‌وازه‌واقعی‌ئانه‌بیه‌خشن‌که‌به‌ده‌ستی‌دین،‌ئه‌مه‌یش‌راستی‌یه‌که‌ی‌کرۆکی‌شی‌وازه‌کی‌یه‌له‌شانۆدا.

هۆکار‌و‌پالنه‌ری‌جووله‌و‌کرداره‌کان،‌دۆزینه‌وه‌و‌داهینانی‌ئه‌م‌تۆخمانه،‌کار‌و‌ئه‌رکی‌سهرشانی‌ئه‌کته‌ره،‌ده‌ره‌پنه‌ر‌نابیت‌بیکاته‌تا‌پۆی‌خۆی،‌به‌لام‌ئه‌وه‌ی‌من‌ده‌مکرد،‌ئه‌وه‌نده‌بوو‌ئه‌کته‌ره‌کانم‌هان‌ده‌دا،‌بو‌ئه‌وه‌ی‌له‌سه‌ر‌بناعه‌ی‌داهیتانه‌کانی‌خۆیان‌بینای‌زمان‌و‌شی‌وازی‌کی‌شانۆیی‌بکه‌ن،‌واته‌ئه‌وه‌ی‌خۆیان‌به‌شی‌وازه‌ستی‌ل‌و‌فۆرمه‌وه‌موتوربه‌بکه‌ن،‌ئه‌مه‌هه‌مان‌ئه‌رکه‌که‌له‌گیتژهن‌پیدا‌هه‌یان‌ده‌کرد،‌به‌لام‌ئه‌رکی‌ئه‌م‌جاره‌یان،‌به‌پیتی‌ئه‌زمونی‌کۆنیان،‌ئاسانتر‌بوو،‌ئه‌وه‌ی‌ده‌یانکرد،‌ئه‌وه‌ی‌مه‌به‌ستیان‌بوو،‌خیراتر‌به‌ئه‌نجام‌ده‌گه‌یشت.

هه‌ردوو‌ئه‌کته‌ر،‌کوردۆ‌و‌پشکو،‌پشت‌ئه‌ستور‌به‌ئه‌زمونی‌گیتژهن،‌له‌جووله‌و‌به‌کاره‌ینانی‌ئاماژه‌و‌داهینانی‌فۆرمی‌جه‌سته‌ییدا‌هه‌نگاوی‌باشیان‌نابوو،‌دینامیکی‌تیک‌خۆرسکانه‌له‌کار‌و‌کاردانه‌وه‌کانیاندا‌به‌دی‌ده‌کرا،‌ئه‌م‌دینامیکی‌تییبه‌له‌کاردانه‌وه‌کانیاندا‌به‌رانبه‌ر‌یه‌کتر‌به‌دی‌ده‌کرا.‌له‌پلانی‌ده‌ره‌یناندا‌مه‌به‌ستم

بوو‌شی‌وازی‌ساتیرانه‌ی‌پشکو‌به‌رانبه‌ر‌به‌شی‌وازی‌جیددی‌کوردۆ‌ها‌وا‌ها‌هه‌نگی‌یه‌ک‌پیک‌بینیت،‌ئه‌م‌ها‌وا‌ها‌هه‌نگی‌یه‌به‌دریژایی‌نمایشه‌که‌به‌ریتمی‌کی‌به‌جۆش‌به‌رحه‌سته‌ده‌کرا،‌ئه‌وه‌ی‌که‌ریتمی‌به‌جۆشی‌به‌نمایشه‌که‌دابوو،‌سهره‌پای‌کورتی‌دیالۆگه‌کان،‌توانایی‌هه‌ردوو‌ئه‌کته‌ره‌که‌بوو‌له‌به‌رحه‌سته‌کردنی‌فیزیکی‌و‌دروستکردنی‌زنجیره‌فۆرمی‌کی‌جه‌سته‌یی‌به‌رده‌وام‌و‌یه‌ک‌له‌دوای‌یه‌ک،‌دیاره‌زمانی‌ساتیرانه‌ی‌شانۆنامه‌که‌ئه‌وه‌ده‌خوایت‌که‌نواندن‌هه‌ردوو‌ئه‌کته‌ره‌که‌موتوربه‌بکرت‌به‌زۆر‌پیشه‌نان‌و‌گه‌وره‌کردنه‌وه‌ی‌تا‌ئاستی‌گروتیسک،‌بو‌ئه‌نجامدانی‌ئه‌م‌شی‌وازه‌پیتویست‌به‌پاکانه‌و‌مۆتیفی‌کی‌ئه‌وتۆ‌نه‌بوو،‌چونکه‌شانۆنامه‌که‌ده‌کرت‌له‌چوارچێوه‌ی‌شانۆی‌ئه‌بسیو‌رددا‌پۆلین‌بکرت،‌نه‌ک‌هه‌ر‌ئه‌وه‌نده،‌بگه‌ده‌کرت‌بلێین‌رووتبونه‌وه‌نمونه‌یه‌کی‌باشی‌شانۆی‌نامه‌عقوله،‌بۆیه‌هه‌رچی‌گروتیسک‌و‌زیادپیشه‌نان‌و‌شی‌وازی‌یاربکردنی‌لیتوکانه‌و‌ساتیر‌و‌کۆمیدیا‌ی‌ره‌ش‌بو‌ئه‌م‌شانۆنامه‌یه‌له‌بار‌و‌گونجاوه‌هه‌موو‌ئه‌مانه‌له‌لایه‌ک،‌به‌لام‌له‌لایه‌کی‌دیکه‌وه‌نه‌مانده‌ویست‌په‌یامه‌سیاسی‌یه‌ئینسانییه‌که‌ی‌شانۆنامه‌که‌له‌ده‌ست‌بده‌ین،‌ئه‌وه‌یان‌بو‌ئیمه‌گه‌لیتک‌گرینگ‌بوو.

کارکردنی‌تیپی‌ئارارات‌له‌شانۆنامه‌ی‌رووتبونه‌وه‌دا‌راسته‌وخۆ‌که‌وته‌پاش‌کاره‌ساتی‌کیمیابارانکردنی‌شاری‌هه‌له‌بجه،‌ئه‌م‌رووداوه‌بو‌ئیمه‌ی‌کوردی‌هه‌نده‌ران‌برینتی‌کی‌گه‌وره‌بوو،‌خه‌می‌ئیمه‌که‌له‌کوردستان‌دوور‌بووین،‌خه‌می‌کی‌گه‌لیتک‌تال‌بوو،‌ده‌مانویست‌هه‌ر‌چۆن‌یک‌بیت‌گوزارشت‌له‌و‌کاره‌ساته‌گه‌وره‌یه‌بکه‌ین،‌خۆپیشاندان‌و‌ناره‌زایی‌ده‌رپرین‌له‌پیش‌بالتویرخانه‌کانی‌عیراق‌و‌ولاتی‌دیکه‌دا‌داخی‌دلمانی‌دانه‌ده‌مرکانده‌وه،‌ده‌مانویست‌له‌ریگه‌ی‌شانۆه‌هه‌لویتستی‌ک‌بنوتین،‌به‌لام‌ده‌شمانزانی‌ده‌رپرینی‌خه‌می‌کی‌وا‌گه‌وره‌له‌هونه‌ردا،‌هه‌روا‌به‌ئاسانی‌جیبه‌جی‌ناکرت،‌ئه‌وه‌نده‌مان‌پیکرا‌که‌له‌کۆتایی‌شانۆنامه‌که‌دا،‌پاش‌دیمه‌نی‌گه‌ران‌به‌دوای‌جه‌نتاکاندا،‌هه‌ردوو‌که‌سه‌که‌له‌پیش‌تابلۆکه‌ی‌عومه‌ری‌خاوه‌ر‌و‌کۆریه‌که‌ی‌رابه‌هستن.